

Vuoden 2023 talousarvioehdotus ja vuosien 2023–2025 taloussuunnitelmaehdotus sekä vuosien 2023–2027 investointisuunnitelmaehdotus

KV 14.11.2022 § 62

402/02.02.00.00/2022

Lisätiedot:

talousjohtaja Mikael Boström, puh. 050 377 1228
laskentasuunnittelija Pauliina Aurala, puh. 050 411 1428
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Kuntalain mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Samanaikaisesti valtuuston on hyväksyttävä vähintään kolmea vuotta koskeva taloussuunnitelma. Talousarvio on samalla suunnittelukauden ensimmäinen vuosi. Taloussuunnitelman ja talousarvion valmistelusta vastaa kaupunginhallitus. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä tulee myös hyväksyä kaupungin toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet.

Kaupunginvaltuuston 25.4.2022 hyväksymässä strategiassa edellytetään, että veroprosentit pysyvät ennallaan, rakenteellinen tulos on valtuustokaudella ylijäämäinen ja investointien tulorahoitus, eli vuosikatteen osuus nettoinvestoinneissa on yli 100 %. Sote-uudistus muuttaa kunnallisveroprosenttia, kun kaikkien kuntien kunnallisveroprosentteja alennetaan 12,64 prosenttiyksiköllä ja valtion verotusta kiristetään vastaavasti. Kauniaisten kaupungin kunnallisveroasteen ollessa 17,00 prosenttia sote-uudistuksen myötä jäljelle jää 4,36 prosenttia. Muutoin talousarvio ja -suunnitelma on laadittu niin että veroprosentit pysyvät ennallaan.

Kaupunginhallitus antoi 23.5.2022 valiokunnille talousarvion laadintaohjeet, joissa linjattiin taloussuunnitelman valmistelua seuraavasti:

- Toimialat laativat talousarvion valmistelun yhteydessä henkilöstömitoituksen kehitystä koskevan arvion (henkilöstösuunnitelman) suunnittelukaudelle ml. mahdollisten eläköitymisten vaikutukset mitoitukseen. Kaupungin toiminnot tulee järjestää siten, ettei minkään kaupungin toimialan henkilöstön kokonaislukumäärä kasva 2023–2025, ellei voida osoittaa, että palvelutarve edellyttää sitä. Tähän liittyen on tosin huomioitava, että vuodelle 2022 oli sivistystoimeen otettu määräaikaista lisävakansseja ennaltaehkäisevään "coronaexit" toimintaan, jotka väliaikaisesti nostavat toimialan henkilöstön kokonaislukumäärää.
- Taloussuunnitelman yhteydessä laaditaan investointiohjelma vuosille 2023–2027. Investointiohjelmaa tullaan tarkastelemaan erikseen.
- Talousarvion yhteydessä valtuusto hyväksyy myös kaupungin kehittämisstrategian, joka perustuu valtuuston 25.4.2022 hyväksymään Kauniaisten kaupunkistrategiaan vuosille 2023–2030. Vuosittaiset mitattavat tavoitteet asetetaan kunkin vuoden talousarvion hyväksymisen yhteydessä. Toimialat työstävät ja tarkentavat talousarviovuoden tavoitteitaan em. pohjalta.
- Käyttötalouden osalta on laadittu toimialakohtaiset kehukset.

- Kehysvalmistelun lähtökohtana on käytetty vuoden 2022 talousarviota. Toimialat ovat tuoneet esille muutostarpeet verrattuna vuoden 2022 talousarvioon. Lisäykset vuoden 2023 kustannuksissa ovat pääosin sivistystoimessa (n. 1,7 miljoonaa euroa). Sivistystoimen suurimmat lisäykset tulevat varhaiskasvatuksesta (n. 659 000 euroa), suomenkielisestä opetustoimesta (n. 503 000 euroa), ruotsinkielisestä opetustoimesta (n. 159 000 euroa) sekä kulttuuri- ja vapaa-ajasta (n. 350 000). Kulttuuri- ja vapaa-ajan lisäys tulee pääosin sisäisistä vuokrista (nuorisotalo 320 000 euroa). Muilla lisäykset koostuvat useista eri asiasta. Erityisenä painopisteenä on ollut suomenkielinen opetustoimi ja siellä erityisesti perusopetus, johon kohdistetaan lisäresursseja.

Yhdyskuntatoimen suurimmat muutokset tulevat maankäyttösopimuskorvauksista ja maaomaisuuden myyneistä. Vuoden 2022 maankäyttösopimuskorvauksista Helsingintie 10 ja Venevalkamantie 1 siirtyvät vuodelle 2023. Vuoden 2022 maaomaisuuden myyneistä Helsingintie 10 tontinosat ja Pohjoisen Heikelintie 12 siirtyvät vuodelle 2023.

Lisäksi on kehysvalmistelussa palkankorotuksien osalta arvioitu 3 %:n korotus vuodelle 2023 vuoden 2022 palkkakustannusten päälle.

Valiokunnat ovat hyväksyneet talousarvioesityksensä syksyn aikana.

Vuodesta 2023 lähtien sote-uudistus siirtää merkittävän osan kuntien lakisääteisistä tehtävistä ja käyttötalouden kustannuksista hyvinvointialueille. Samalla hyvinvointialueille siirtyvät myös vastaavaan toimintaan liittyvät asiakasmaksut sekä verorahoitusta. Kunnilta vähennettävät tuloerät muodostuvat siirtyviä tehtäviä vastaavasta valtionosuudesta, kuntien yhteisöverosta ja kunnallisverosta.

Lopulliset siirtolaskelmat tehdään loppuvuonna 2023 kuntien raportoimien vuosia 2021 ja 2022 koskevien keskimääräisten kustannusten perusteella. Rahoituksen siirtolaskelmat saadaan kuntien Valtiokonttorille raportoimista taloustiedoista.

Koko maan tasolla uudistus on kustannusneutraali, sillä kuntataloudesta lähtee yhtä suuri määrä kustannuksia ja tuloja pois. Yksittäisissä kunnissa tilanne ei ole kuitenkaan sama, sillä kuntakohtaisesti siirtyvät kustannukset ja tulojen vähennykset eivät vastaa toisiaan. Uudistuksesta aiheutuvia kuntakohtaisia eroja tasoitetaan valtionosuusjärjestelmään sisältyvillä tasauksilla ja rajoittimilla. Tästä huolimatta uudistus muuttaa lähes kaikkien kuntien taloutta ja talouden tasapainoa.

Sote-uudistuksen takia ei ole järkevää verrata vuoden 2023 talousarvioehdotuksen lukuja edelliseen talousarvioon tai tilinpäätökseen.

Vuoden 2023 talousarvio tulisi olla tulokseltaan ylijäämäinen ja vuosikate tulisi olla korkea koska meille tilitetään vuonna 2023 suhteessa edellisiin vuosiin enemmän verotuloja. Tämä johtuu siitä, että verotulot laahaavat hieman perässä ja vuonna 2023 tilitetään vielä jonkin verran verotuloja vuoden 2022 korkeammalla veroprosentilla.

Vuosikate on parempi kuin vuoden 2022 talousarviossa ja tilinpäätöksessä 2021. Tilikauden 2023 tulos on ylijäämäinen. Tärkeämpi seurattava tulos on

rakenteellinen tulos, joka on tulos ilman maanmyyntivoittoja ja maankäyttösopimuskorvauksia. Tämä tulos on alijäämäinen.

Ennusteiden ja ennakkotietojen perusteella verotulotilitykset kasvavat vuonna 2022. Kuntaliiton ennuste peräti 18 % verrattuna vuoteen 2021. Vuonna 2023 kaupungin verotulot kehittyvät edelleen suotuisasti mutta sote-uudistus siirtää osan verotuloista valtiolle. Talousarvion verotuloarvio perustuu Kuntaliiton arvioon, mutta sitä on varovaisuusperiaatteen mukaisesti maltillistettu.

Valtionosuudet perustuvat Valtionvarainministeriön ennakkolisiin valtionosuuslaskelmiin vuodelle 2023. Valtionosuudet sisältävät verotulomenetysten korvauksia. Lopulliset päätökset vuoden 2023 valtionosuudesta tehdään aivan vuoden 2022 lopussa.

Vuoden 2023 investointimenot ovat 18,0 milj. euroa. Merkittävimmät investoinnit ovat Svenska skolcentrumin julkisivujen korjaustyöt (4,6 milj. euroa), Kaupunkirata (2,9 milj. euroa) sekä pyöräilyväylä Baana (2,9 milj. euroa).

Talousarvioehdotus jaetaan **liitteenä** valtuustolle ja se on luettavissa sähköisesti osoitteessa <https://www.kauniainen.fi/wp-content/uploads/2022/10/ta-2023.pdf>.

Kaupunginhallitus käsitteli talousarvioehdotusta 31.10.2022 ja käsittelyn yhteydessä jäsen Johan Johansson ilmoitti päätökseen talouden mittareista kirjallisen erivän mielipiteensä (**oheismateriaali**).

Kaupunginhallitus:

Valtuusto hyväksyy talousarvion vuodelle 2023, taloussuunnitelman vuosille 2023–2025 sekä vuosien 2023–2027 investointisuunnitelman.

.....

Yleiskeskustelun aikana ryhmien puheenjohtajat esittivät ryhmien näkemyksiä ja huomioita sekä kiittivät viranhaltijoita talousarvion hyvästä valmistelusta.

Puheenjohtajan ehdotus talousarviokirjan kunkin osan ja käyttötaloudessa kunkin toimialan käsittelystä kokonaisuuksina, hyväksyttiin yksimielisesti.

Käsittelyn aikana tehtiin seuraavat muutosehdotukset:

STRATEGIA

3. Kuntalainen keskiössä

Avoin Grani-tavoite

Valtuutettu Minna Korpela esitti valtuutettu Satu Mollgrenin ym. kannattamana, että sivulla 18 viimeisen mittarin sana "Somepostautusten" korvataan sanoilla "Digitaalisten kanavien tunnusluvut ja kävijämäärät". Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Valtuutettu Satu Mollgren esitti valtuutettu Suvi Kiesiläisen ym. kannattamana, että sivun 19 Talouden mittarit-taulukon perään lisätään HYTE-mittarit -taulukko. Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

SIVISTYSTOIMI

Koulutus

Valtuutettu Nina Colliander-Nyman esitti valtuutettu Susanna Westermarckin ym. kannattamana, että sivulla 80 lause ”Kunnan itse tuottama iltapäivätoiminta antaa koulunkäynninohjaajille mahdollisuuden kokopäivätyöhön ja tämän lisäksi on mahdollista, että tarvitsemme joitain uusia rekrytointeja toiminnan toteuttamiseksi” muutetaan muotoon ”Kunnan itse tuottama iltapäivätoiminta antaa koulunkäynninohjaajille mahdollisuuden kokopäivätyöhön ja tämän lisäksi tehdään tarvittavia uusia rekrytointeja toiminnan toteuttamiseksi”. Esitys hyväksyttiin yksimielisesti.

Valtuutettu Fredrik Waselius esitti valtuutettu Gunilla Löfstedt-Söderholmin ym. kannattamana seuraavaa lisäystä päätöstekstiin: ”Kevään 2023 aikana vahvistetaan lainakatto seuraavien 10 vuoden investointiohjelman pohjaksi. Suunnitelma päivitetään vuosittain.”

Suoritettussa äänestyksessä, jossa pohjaehdotusta kannattavat äänestivät "jaa" ja valtuutettu Fredrik Waseliuksen lisäystä äänestivät "ei", valtuusto päätti pohjaehdotuksen mukaisesti äänin 19–16 (Björk, Colliander-Nyman, Hammarberg, Johansson, Lerche, Limnell, Löfstedt-Söderholm, Nysten, Rehn-Kivi, Sederholm, Stenberg, Vaenerberg, Waselius, Westermarck, Karimaa, Sundell).

Valtuutettu Veronica Rehn-Kivi esitti valtuutettu Susanna Westermarckin ym. kannattamana seuraavaa pontta:

”Samalla kun valtuusto hyväksyy vuoden 2023 investoinnit ja vuosien 2024-2027 investointisuunnitelman valtuusto edellyttää, että laaditaan kokonaissuunnitelma kaupungin koulukiinteistöjen tulevasta käytöstä ja muutostarpeista. Suunnitelma toimii lähivuosien (5–10 v) väliaikaisten ratkaisujen tiekarttana.”

Suoritettussa äänestyksessä, jossa pohjaehdotusta kannattavat äänestivät "jaa" ja valtuutettu Veronica Rehn-Kiven pontta äänestivät "ei", valtuusto päätti pohjaehdotuksen mukaisesti äänin 19–16 (Björk, Colliander-Nyman, Hammarberg, Johansson, Lerche, Limnell, Löfstedt-Söderholm, Nysten, Rehn-Kivi, Sederholm, Stenberg, Vaenerberg, Waselius, Westermarck, Karimaa, Sundell).

Päätös:

Valtuusto hyväksyi talousarvion vuodelle 2023, taloussuunnitelman vuosille 2023–2025 sekä vuosien 2023–2027 investointisuunnitelman.

Liitteet:

Talousarvio 2023

Oheismateriaali:

Eriävä mielipide